

ՀԱՅ

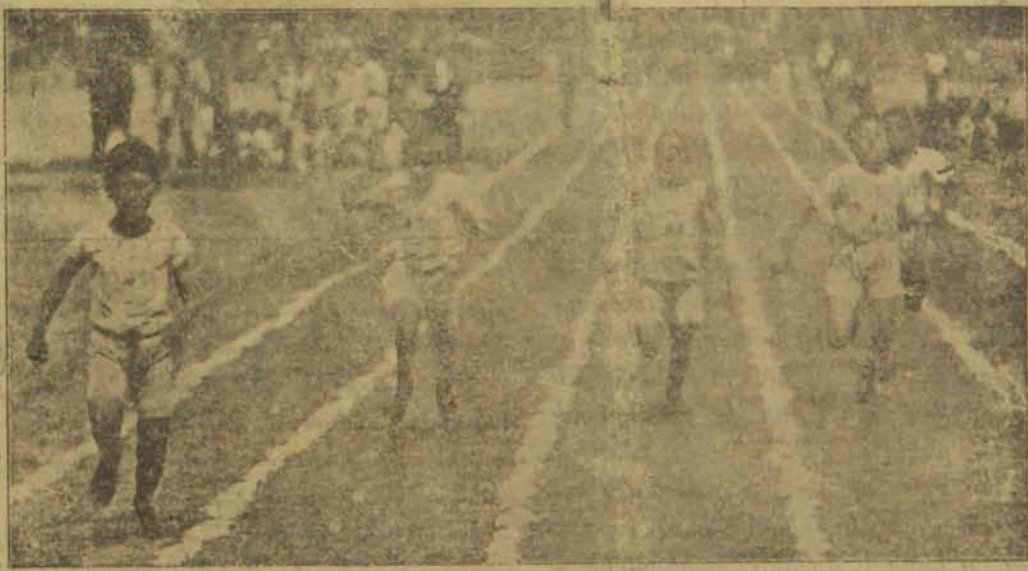
ՍԿԱՈՒՏ

ԿԻՍԱՄՍԵԱՅ ՕՐԿԱՆ Զ. Մ. Ը. Մ.

ՀԱՅ ՍԿԱՈՒՏ
 — Խորասանճեան Բաղ, թիւ 25, Սիրբէճի, Գ. Գոխ
 (Téléph. № 2145 S.) **H A I S C O U T** (Հեռ.ճ. 2145 ՍԲ.)
ORGAN DES SCOUTS ARMÉNIEN
ADRESSE. — Khorassandjian' Han, 26, Sirbedji — CONS/PLE
 Բաճնեղին Տարեկան 120 դր.
 Արասանճեան 15 ֆր.
 Ամբողջ 1.50 տոլար

Բ. ՏՈՐԻ ԹԻԻ 4   ՀԱՏԸ 5 ԴՂԸ   16 ՅՈՒԻՍ 1921

26 Յունիս 1921ին Գուլէլիի Կեդրոնական Արասանցի Ողիմպիականէն, փոքրերու 100 մէթր վազոր.

ԳՐԶԻՆ ԽՕՄԲԸ

**ՍԿԱՈՒՏԸ ԶՈՒՍՐԹԻ
 ԵՒ ԽԱՆԴԱՎԱՌ Է**

ԶՈՒՍՐԹ ԵՂԻՐ ՏՂԱՍ... Զուարթութիւնը

այսուհի է ջրաին եւ մտքին որ կը փարատէ տրխ-
 րութիւնը: — Կեանքիդ մէջ ամէն գործի յաջողու-
 թիւն քու տրամադրութենէդ, քու սրտիդ վի-
 ճակէն կախում ունի, ամենագեղեցիկ ձեռ-
 նարկներն իսկ փատ տրամադրութիւնով մը կը
 տգեղեանս ու անյաջողութեան կը մասնուին:

ՉՈՒԱՐԹ ԵՂԻՐ ՏՂԱՄ, այսպէսով դուն բու շրջանակիդ արեւը պիտի ըլլաս, ուր որ մտնես ոգեւորութիւն եւ կեանք պիտի տանիս, տխրութիւնները պիտի փարատես: Աստուած իր արեւով միայն կեանք կուտայ ամբողջ տիեզերքին, ինչ պիտի ըլլար անարեւ աշխարհ մը, եթէ ոչ մութ եւ խոնաւ բանտ մը: Այսպէս ալ ինչ է անժպիտ եւ կախ դէմքով մարդը, մանաւանդ պատանին, հոգիի բանտապահ մըն է այն բնու մը իր ծնողքին եւ շրջապատին համար՝ անտանելի է այսպիսին իր դպրոցի կամ խաղի ընկերներուն համար, ամէնքը կ'զգուշանան իրմէ եւ իր ներկայութիւնը տեսակ մը բնու է ամէնուն:

ՉՈՒԱՐԹ ԵՂԻՐ ՏՂԱՄ, բու անձնական շահիդ համար, զուարթութիւնը հոգիի լուսարձակ լապտերն է որ էն յուսահատ եւ տխուր պարագաներուն մէջ բեզի յոյսի նամբան ցոյց կուտայ: Համակրանք կ'ստեղծէ իր շուրջը որ կեանքի մէջ յաջողելու էն կարեւոր միջոցներէն մին է:

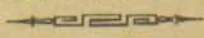
Նեղութեան մէջ զուարթութիւնը մեծ հոգիներուն յասուի կ. տկար հոգիները միշտ կ'ընկճուին պզտիկ թէ մեծ նեղութիւններէ: Մի բան որ «իմ ցաւս մեծ է քան ուրիշինը», ամէն մարդու ցաւը իրեն համար ցաւ է:

Սակայն ինչպէ՞ս վարժուիլ մշտակայ զուարթութեան: Չեր տարիքին մէջ շատ ալ դժուար է՛, դուք տակաւին է՛ք խմած կեանքի թախծոտ կաթը, ձեր հոգին տակաւին թարմ է ինչպէս զարնան ծաղիկը, միշտ ենթարկեցէք զայն ՝ զնիւ զուարթութեան արեւին, չեմ կարծեր որ զուարթութիւն եւ ժպիտ ըսելով դուք պիտի հասկնաք թեթեւամտութիւն, խեղկատուութիւն եւ ծաղրանք, ասոնք հասարակ եւ զէշ հոգիներու յատուկ են, իմ խօսքս ազնուական եւ բարի ժպիտի մասին է որ կը բարձրացնէ թէ բեզ եւ թէ ընկերդ:

Միշտ ձեր գրպանի յուշատետրին մէջ ունեցէք զրուած գեղեցիկ երկտողներ ու ոգեւորիչ խօսքեր որ երբեմն երբեմն հանելով կարդաք զանոնք: Վարժութիւն ըրէք ձեզի, ձեր էն դժուարին վայրկեաններուն մէջ խնդալ եւ երգել: Փորձեցէք եւ պիտի յաջողիք: Մասնաւոր մարզանք ըրէք այս բանին եւ ընկերովի զրաւի մտէք ՏԽՐՈՒԹԵԱՆ ՎՐԱՅ ԺՊԻՏՈՎ ԵՄԱՐԱՆԱԿՆԵՐ ՏԱՆԵԼՈՒ:

ՃԷՄՊՕՐԻԻՆ ԱՌԹԻԻ

ԱՒԱԳ ՊԵՏԸ ԿԸ ՊԱՏՄԷ ՊՕՅ-ՍԿԱՌԻՏՆԵՐՈՒ Պ Ա Տ Մ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ը

(Շար. Թիւ 366 եւ վերջ) (1)

Բարի գործելու կարելիութիւնները ներկային անհուն են եւ աննախընթաց. իցի՛ւ թէ մենք եւ մեր յաջորդները պատրաստ ըլլայինք անոնցմէ օգտուելու:

Միութիւնը, սրտակցութիւնը, առողջ ուսմ. կալուարութեան մը մէջ բարձր իտէալ մը, մեզի պիտի օգնեն այդ նպատակին իրագործումին:

Բայց պատերազմը մեզի ցոյց տուաւ թէ մեր ա՛յնքան զովուած քաղաքակրթութեան մակերեւոյթին մօտ որքան վտանգաւոր կերպով կը շարժին տակաւին բարբարոսութիւնը. կոյր վայրենութիւնը եւ վատառողջ լպիրշ ազատութիւնը:

Պատերազմը չէ աւարտած, յաղթանակը ամբողջովին ձեռք չէ բերուած, թէև պատերազմի դաշտերուն վրայ կռիւները վերջացած են:

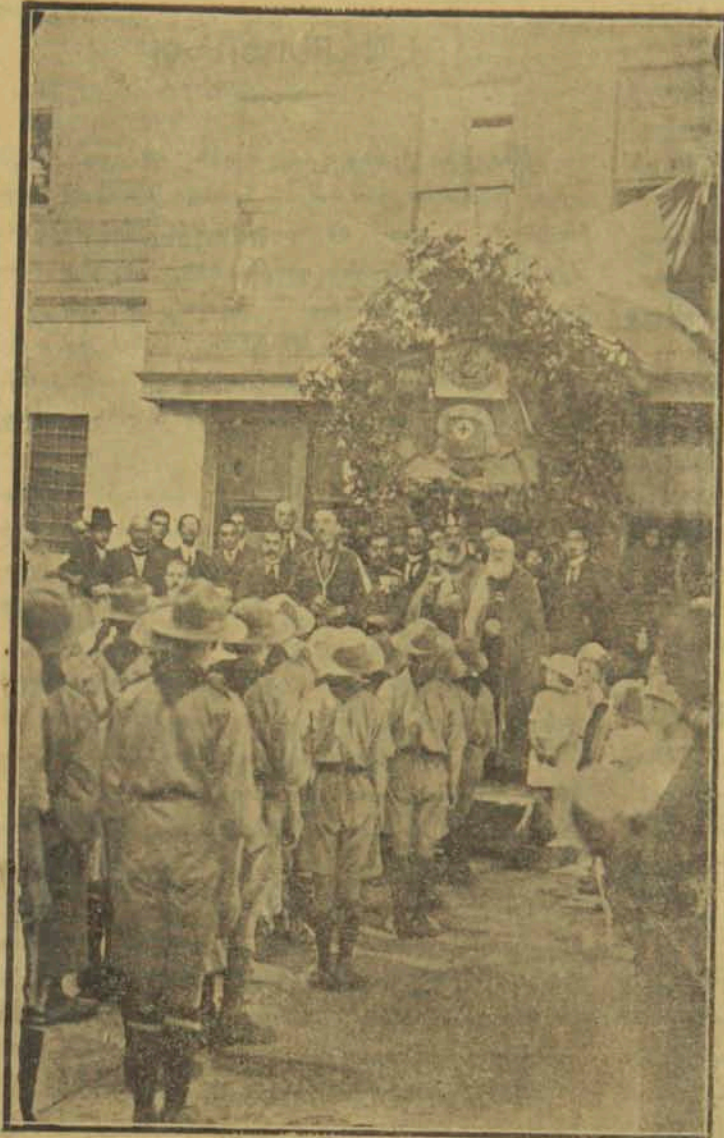
Մինչև որ պատերազմին կողմանէ դարբնուած մետաղը ձև մը առնէ եւ գործածելի դառնայ, մեր երկիրը, ինչպէս հանուր աշխարհը, տակաւին շատ վտանգներ եւ անձկութիւններ ունին անցընելիք:

Թէև մեզմէ շատեր չուզեն տեսնել իրողութիւնը, ընկերային յեղափոխութիւնը առաջ կ'ընթանայ: Կրնայ ըլլալ որ յետ-պատերազմի վերաշինութիւնը լուսագոյն ուսմ. կալուարական կառավարութիւնը եւ ի վերջոյ տիեզերական խաղաղութիւնը հաստատէ. բայց, եթէ զգոյշ չըլլանք, կրնայ ճիշդ հակառակն ալ առաջ բերել: «Ծածուկ ձեռքեր» գործի վրայ են:

Կան մարդիկ որոնք բանիւ եւ գրով դասակարգային ատելութիւն եւ ընդհանուր տակնիվրայութիւն կը քարոզեն, առանց իրենց առջև ունենալու ո եւ է վերաշինիչ հայեցակէտ: Յիմար անիշխանութիւնն է աս՝ որ ոչ միայն դրամատէրերուն անկումը կրնայ առաջ բերել, այլ նաև խաղաղապէս քաղաքացիներու եւ թոշակաւորներու անթիւ զանգուածին կործանումը:

Այս մարդիկ տգէտներ են եւ ուրիշներուն տգիտութիւնը կը շահագործեն: Կան անոնց մէջ այլ պիսիսներ իսկ որոնք, ինչ ինչ պարագաներու մէջ, միտքով պակասաւոր են: Յետոյ անոնց մէջ մէկ քանիներ որոնք յիմարութեան

(1) Մասնաւոր ուշադրութեամբ կարդալ այս վերջին մասը, Թ. Թ. 2.

Հ. Մ. Ը. Մ. Ռօտոսթոյի Մամա-
 օհիդի, 29 Մայիսին կատարուող սկա-
 ուտական Ռէխտի արարողութիւնը, ու-
 ըրուն կը նախագահէ տեղւոյն առաջնոր-
 դական Փոխանորդ Տ. Խորէն Ա. քահա-
 նան, իր քովը ունենալով տեղւոյն հել-
 լէն հրամանատարը որ, իր ձեռքով ան-
 ցուց է տղոց սկաուտական ժապաւէն-
 ները: Հա՛ղէսը շատ յաջող անցաւ, քա-
 զարիս համար նորութիւն մըն էր, մեր
 գործին լրջութիւնը այսպէսով անգամ
 մը եւս տպաւորուեցաւ ժողովուրդին
 մտքին մէջ: Հանդէսին ներկայ էին մը-
 տաւորական դասէն զատ Յոյներ եւս:
 Յոյն սկաուտներ Մարգարան եկան շը-
 նորհաւորութեան:

Հ. Մ. Ը. Մ.
 ՌՕՏՕՍԹՕԻ ՄԱՍԵԱՃԻԴ

մօտ վիճակ մը ունէին: Եւ սակայն, այս մար-
 դիկ, պարզապէս մեծաշունչ խոստումներու
 միջոցաւ, շատ մը ուրիշներ իրենց ետեւէն կը
 քաշեն կը տանին:

Մեր նպատակը, սկաուտական շարժումին
 մէջ, վաղուան մեր մարդիկը յատկատես եւ
 չափոյասէր ընել է, կարող արդարամիտ ըլլա-
 լու ամէնուն հանդէպ եւ ցոյց տալու թէ անչա-
 հախնդիր, արի եւ անվեհեր են: Մեր ծրագիրը
 ինքզինքը կը յանձնարարէ աշխատող դասա-
 կարգին վարիչներուն:

Այսօրուան երիտասարդներէն շատերը քիչ
 առնեն ձայն պիտի ունենան կառավարական
 շորձերուն մէջ եւ, առանց քաղաքական խնդիր
 ներով զբաղելու, այս դերին կը պատրաստենք
 յանոնք՝ սորվեցընելով անոնց նախ ինքզինքնին
 կառավարել:

Երեւակայեցէք զորս հինգ հարիւր երիտա-
 սարդներ՝ բանախօսութեան մը համար հաւաք-
 ուած, եւ անոնց մէջ, միակ մարդ մը հասուն
 հասակով, ամէնէն ետեւը նստած: «Ի՞նչ խառ-
 նաւորութիւն» պիտի կարծէք. ես ինքս ալ
 այնպէս կ'երեւակայէի երբ առաջին անգամ
 ներկայ եղայ այսպիսի ժողովի մը: Բայց, այ-
 նուհետեւ, տասներկու քէն աւելի նմանօրինակ
 բանախօսութեանց ներկայ եղայ իւրապապետերու
 միջև, եւ ամէն անգամ աւելի՛ տպաւորուած
 վերադարձած եմ:

Խոսակցութեանց բարձր մակարդակը, ներ-
 կաներուն լրջութիւնը եւ բարեկրթութիւնը,
 առնարաններուն միանգամայն իսկապիտակ եւ
 կորովի արտայայտութիւնը, քուէներուն միջո-
 ցաւ ի յայտ բերուած ուղղամտութիւնը եւ հաս-
 տատամտութիւնը, ամէն բան պատուարեր էր

քաղաքացիական առաքինութեանց այս դպրոցին համար:

Ուրեմն կրնանք-եթէ պէտք եղած աշակցութիւնը նուիրուի մեզի-առաջ երթալ և առաջ տանիլ գործ մը որ կրնայ ամենամեծ օգտակարութիւն ունենալ մեր ցեղին և մարդկութեան ապագային համար:

Կտակներ և հանգանակութիւններ թանկագին են մեր ձեռնարկին ընդարձակմանը համար, բայց որքան դրամի նոյնքան ալ մարդու պէտք ունինք:

Շատ մանչեր մեծ փափագ ունին սկսուտութեան: Ու մենք ստիպուած ենք դժբաղդաբար ամէն օր ճամբել անոնց մէկ մասը, միայն նոյն պատճառաւ որ զանոնք մարդկուկարող մարդիկ չունինք: Սկսուտ-մատարներու պէտք ունինք, դիրքի տէր և փորձառու մարդոց պէտք ունինք, փորձագէտներու (expert) և մասնագէտներու պէտք ունինք, կիներու պէտք ունինք, և ինչ և ինչ:

Ահաւասիկ իր հայրենիքին բարօրութեան նպաստել փափագող ու է է էրիկ մարդու և կնոջ համար հրաշալի առիթ մը՝ ուրախ եղբայրութեան զգացումով մը լծուելու զուարթ աշխատութեան մը որ կրնայ արտադրել մեծագոյն օգուտը զոր մարդ մը կրնայ մազթել այս աշխարհի մէջ:

«Ամէն կողմ բաց է» (all clear!) թնդաց իբր նշան խաղաղութեան, իբր նշան փրկութեան՝ պատերազմին ձգտումէն և աշխատութենէն վերջը: Եւ սակայն, անոնք որ իրենց պարտականութիւնը կատարած են՝ հիմար անգործութեան մէջ պիտի չիյնան: Անոնց համար, ամեն կողմ բաց են ուրիշ իմաստ մը ունի, անոնց համար, ամեն կողմ բաց են կը նշանակէ՝ ճամբան բաց է հայրենիքին համար ուրիշ երջանկաբեր ճիգերու առջև: Այս պահուս լաւագոյն և աւելի կարևոր աշխատութիւն մը չկայ քան ապահովել ապագայ սերունդին քաղաքացիական ոգիին մէկ բարձր ըմբռնումը:

Ո՛վ որ ալ ըլլաք, ո՛վ որ ալ կարենաք ըլլալ, ձեր կարողութեան մէջ է մեզի օգնել: Պէտքը մեծ է, իսկ կարելիութիւնները ա՛լ աւելի մեծ են:

Զ՞ը պիտի գաք աշակցիլ մեզի:

ՊԵՅՏԸՆ ԲԱՌՈՒԸԼ
ԲԱՐԳՎ. Յ. Թ. ՀԻՆԳԻԼԵԱՆ

ԳԻՏԱԿԱՆ

ԴԷՊԻ ԲԵԻԵՌՆԵՐ

Մարդիկ իրենց ծագումէն սկսեալ մինչև այսօր հետաքրքրուած են իրենց բնական աշխարհով, և ըրած են բազմաթիւ ճամբորդութիւններ ու հետախուզութիւններ, իրենց բնական փափաքին գոհացում տալու համար:

Մովի ճամբորդութիւնները աւելի դժուար՝ փիւնիկեցիներու ժամանակ սկսաւ. ասոնք Միջերկրականը կտրեցին 3 տարիէն և գացին ձիայ րալթար:

Ամերիկայի գիւտէն վերջ սկսաւ հետաքրքրութիւնը դէպի հիւսիսային բևեռ և առաջին անգամ Մեծն Պետրոս ընել տուաւ հետախուզութիւններ, Ատլանտեանը Սաղաղականին միացընող կարծ ճամբայ մը գտնելու համար:

Սակայն բևեռէն հազարաւոր քիլոմէթրեր իսկ հեռու սկսող սոսկալի ցուլտը և 64 օր գիշեր՝ նոյնքան ցերեկ ըլլալու դժուարութիւնը՝ ձախողեցուցին առաջին փորձը:

Երբեմն պատահող հիւսիսայնի երևոյթը որ կը լուսաւորէ այն տեղերը հազիւ 24 ժամ կը տեւէ և ըստ գիտուններու կարծիքին արդիւնքն է հիւսիսային մագնիսական զօրութեան մթնոլորտի մէջ արեւի լոյսին հանդիպումին: Ասկէ առաջ կուգան գեղեցիկ մթնոլորտային երևոյթներ զանազան գոյներով:

Ովկիանոսին մէջ լողացող անագին սառնա-կոյտերը երբեմն կուգան իրար զարնուիլ և ջարդու փշուր ընել իրենց միջև գտնուող հետախոյզ նաւերը:

Գիտունները այս դժուարութեան առջևը առնելու համար շինած են այնպիսի նաւեր որոնք՝ երկու սառոյցներու մէջ սեղմուելու պարագային վեր կ'ելլեն և վտանքէ զերծ կը մնան:

Թեւեռներուն աւելի մօտ ծովը ալ կը սկսի սառիլ և ճամբորդութեան միակ միջոց կը մնայ Ռենը (հիւս. եղջերու) և քալիսիբը:

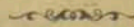
Հետախոյզները իրենց հետ կը տանին իբր պաշար աղած միս որ տեղական որսերու հետ իրենց գլխաւոր սնունդը կը կազմեն:

Մասնաւոր թնդանօթներ և պայթուցիկ նիւթեր որոնք կը ծառայեն սառոյցներու մէջ ճամբայ բանալու:

Յուրաք երբեմն այն աստիճան կըլլայ որ (50°), եռացած ջուրը երբ երեսունը կը զարնեն լուացուելու, պիսիբնուն վրայ սառած կը մնայ:

ՉՈՐՍ ՀՈՎԵՐԷՆ

ԱՆԿԻՒՆՆԵՐԷՆ ԶԳՈՅՇ

Մետաղները պաղէն ձեռքերնուն կը փակչին: Peary Անգլիացին 1903ին ճամբայ կ'ելէ և քանի մը փորձերէ վերջ 1909 ապրիլ 6ին առաջին անգամ կը հասնի հիւսիսային բեւեռ: Հոս մագնիսը գրեթէ զեանին ուղղահայաց դիրք մը կ'առնէ և հիւս. աստղը ճիշդ իր վրան կը գտնուի: Հոս կը տեսնուին ձերմակ արագիւններ, փոկեր որոնք խիստ վտանգաւոր են:

Բեւեռախոյզը կուզէ ինքզինքը պաշտպանել այս վայրենի կենդանիներու դէմ բայց յաճախ հրացանը ձեռքը սառած կը մնայ և կը զոհուի ցուրտին:

Հարաւային բեւեռի հետախուզութիւնները աւելի դժուար ըլլալով վերջը սկսած են: Հոս 164 օր աւելի գիշեր կ'ընէ քան հիւսիսը և շատ աւելի ցուրտ:

Շէքլըթօն հասած է մինչեւ 80 աստիճան և տեսած է 3000 մէթր բարձր սառնապատ լեռներ որոնք երկրի այս ծայրին վրայ սպիտակ գտակի մը պէս կը հանգչին:

Սքոթ 1911ին Յունուար 9ին կը հասնի Հարաւային բեւեռ, բայց վերադարձին կը կորսուի:

Ուրիշ անգլիացի հետախոյզ մը Ամուլթայ 1912ին կը հասնի Բեւեռ և կը վերադառնայ ու մեզի լուրեր կը բերէ սառոյցներու աշխարհէն:

Հոս բուսականութիւն չկայ, կենդանական կեանքը խիստ տարօրինակ է: Տեսած են խոշոր ճանճեր և թիթեռնիկներ որոնք թեւ չունին: Կատուներ և մուկեր որոնք իրարու մօտ բարեկամաբար կ'ապրին:

Հսկայ պատիճաւոր փոկեր՝ որոնք երբ մարդ տեսնեն կը յարձակին և կը բզբտեն:

Հարաւային Բեւեռը ընդարձակ սարահարթ մըն է որուն ցամաք կամ ծով ըլլալը ոչ ոք գիտէ:

Հիւս. Բեւեռին մէջ գտած են հասարակածային կենդանիներու մնացորդները, ինչ որ կարծել կուտայ թէ ժամանակաւ Հիւս. Բեւեռը այրեցեալ գօտիներու շերտութիւնը ունէր:

$\frac{2}{11}$ Շուկ Խմբակի, Թիւ 2

«Հայ Սխառտ» քերթի Ա. Տարիի Ա. քիռէն ունեցողներ քող հասնին մեզ դրկել եք հաւաքածոյ չեն ընէր, փոխարեւը 2 լոտ քիւր կը տրուին:

Թերթի մը մէջ գրուած է թէ ինքնաշարժերու բոլոր արկածները գրեթէ անկիւնները կը պատահին և հաւասարապէս կրնար ըսել թէ մարդկային նկարագրի բոլոր արկածներն ալ անկիւնները տեղի կ'ունենան:

Այն անկիւն մարդկութեան համար մասնաւոր նշանակութիւն մը ունի: Մութ անկիւն մը մեզ կը սարսափեցնէ այն սնտոի գողափարովը թէ՛ հոն չար ոգի մը պահոււտած կը մընայ. սակայն եթէ ուրախութեամբ և անլախ մեր ճամբան շարունակենք ու անցնինք այդ խորհրդաւոր անկիւնէն, այլևս ուրիշ ոչ մէկ անկիւն մեզ խորհրդաւոր պիտի երեւայ: Այսու հանդերձ ամէն անկիւն տարօրինակ թշնամիի մը թագստոցն է:

Անկիւնը բանի մը վերջաւորութիւնը և ուրիշի մը սկզբնաւորութիւնը կը նշանակէ: Կեանքի բոլոր ճամբաներուն վրայ այսպիսի անկիւններ կան:

Դպրոց երթալը անկիւն մըն է, դպրոցը թողալը՝ ուրիշ անկիւն մը, գործի մոտեցը, ակումբի մը անդամակցիլը ուրիշ անկիւններ են, բարեկամ մը ընտրելը ամենավտանգաւոր անկիւն մըն է:

Երբ մէկը հիւանդութենէն կ'ապաքինի, «անկիւնը դարձաւ», կ'ըսենք, այսինքն՝ նորէն ապրիլ կըսկսի ան: Մեր դարձած բոլոր անկիւնները ընդհանրապէս նոր կեանքի մը սկզբնաւորութիւններն են և մեր կեանքը կախում ունի մեր դէմ ելած անկիւնները դառնալու մեր եղանակէն:

Փորձանքը աշխարհիս ամենավատ սրիկաներէն մին է, թէև ամենատկարր: Արդարև ինքն իր մէջ ոչ մէկ ոյժ ունի: Բնաւ պէտք չէ անկէ վախնալ: Մեզի կրնայ վնասել եթէ անոր ներկայանանք իր յիմարներ: Օրինակի համար երբ մեր առջև դառնալիք անկիւն մը ունենանք և մեր սովորական ընթացքին արագութիւնը չափաւորելու խոհեալութիւնը չունենանք ու սրընթաց կամ աչքերնիս գոց դառնանք այդ անկիւնը, անպայման այս սրիկան իր թագստոցէն վագրի մը նման պիտի ցատկէ և մեր գանուած տեղը գիտնալնէս առաջ մեզ փոշիներու մէջ պիտի գլտորէ:

Հաւաքոյն է ոչ միայն անկիւնները աւելի

Իգմիրի Սկառտները Պուրնովայի մէջ արշաւի միջոցին

ուշադրութեամբ դառնալ, այլ նաև յաճախ պէտք է կանգ առնել չրջակայքը զննելու համար: Կեանքի ճանապարհին վրայ յիմարներ կը գտնուին և յիմարները միմիայն իրենց անձերուն թշնամին չեն, ամէն ապրող յիմար մնացեալ բոլոր մարդկային արարածներուն համար վտանգ մըն է: Երբ անկիւն մը կը դառնանք, տարակոյս չի կայ թէ յիմար մարմին մը մեր դէմ պիտի ցցուի:

Սակայն պէտք չէ վախնալ անկիւններէն: Եթէ կեանքի ճանապարհին անկիւնները չըլլային, ճամբորդութիւնը հաճոյալի չպիտի ըլլար: Որքան անկիւնները շատ ըլլան, ակնկալութիւնները այնքան հարուստ կ'ըլլան, պայմանով որ ամէն անկիւն մեզ առաջնորդէ դէպի յաջող վերջաւորութիւն մը. — լաւ նկարագիր մը և խաղաղ սիրտ մը:

Կեանքի ճամբուն անկիւնները ապահով դառնալու հաւար հրաշագործ կարգախօս մը կայ — «Զգուշացիր»: Զգոյշ եղիր, երբ բարեկամ մը պիտի ընտրես, գործի և խաղի մէջ

միշտ զգոյշ գտնուէ. զգուշացիր՝ գիրքերու ընտրութեանը մէջ, մանաւանդ ուշադրութիւն ըրէ թէ որքան բաց թողած ես սրտիդ դուռները:

Այս կարգախօսը գործածէ և Փորձանքը, թէև ամէն անկիւն դառնալուդ ետեւէդ բարեկացատ հայացքներով ակռայ պիտի ցուցնէ, սակայն մազիդ մէկ շիւղէն իսկ չպիտի կարենայ վնասել:

Ինքնաշարժերու մեքենավարները անկիւնները դարձած պահուն եթէ չափաւորեն իրենց ընթացքը, մարդկային անմեղ գոհերու թիւը կը նուազի: Ամէն անցորդ երբ անկիւնէ մը կը դառնայ, կ'արժէ որ պահ մը կենայ և ինքզինքին հարցնէ թէ՛ իր կեանքի անկիւններն ալ նոյն զգուշութեամբ անցած է, կամ թէ՛ իր կեանքի երկար ճամբորդութեան ընթացքին Փորձանքներէ խուսափելու համար այնքան զգոյշ գտնուած է, որքան փողոցին անկիւնը՞ կառքի մը, ինքնաշարժի մը բեռնակիրի մը բաղխումներէն ազատելու համար:

Վ. Ս. Փ.

Յաջորդ քիւով կը սկսինք հրատարակել Էմիլիո Սալիսիի
ՆԵՐՆՈՒ ՀԱԶՍԵՐ ՄՂՈՒ ԱՄԵՐԻԿԱՅԵՐ ՆԵՐՔԵՆ:

գիտական-երկրախուզական հետախուզարար վկայ:

ԲԱՆԱԿՈՒՄ (CAMPEMENT)

(ՇԱՐ. ՆԱԻՈՐԴ ԹԻԻԷՆ ԵՒ ՎԵՐՁ)

Բանակումի կրակի
փայտը այսպէս կը
շարեն

ԱՌՈՂՋԱԳԱՀՈՒԹԻՒՆ.—Առողջապահութիւնը խիստ կարեւոր կէտ մըն է որ լրջութեամբ պէտք է նկատի առնուի խմբապետին կողմէ բանակումի ձեռնարկելէ առաջ։ Բանակումի ամէնէն սովորական հիւանդութիւններէն են արեւահարութիւն և ստամոքսի խանգարում, որոնք կարելի է կանխել ճաշերու, մարզանքի, հագուստի, ջուրի կանոնաւորութեամբ։ Բանակումի վայրին ամէնէն մօտակայ բժիշկին հասցէն առնել, և կարմիր խաչի նախնական գոյքերու պայտ սակը միասին առած ըլլալ, բայց անշուշտ թէ նախընտրելի է քիչ մը նախըզուշտութիւն քան թէ դարմանի առատութիւն։ ջուրի տեսակը, դան փոխադրելու միջոցները, քանակութիւնը ամենակենսական կարեւորութիւն ունեցող բան է, անկողիններու ամէն օր բաց օդին մէջ դրուելը և մարմինի ամենօրեայ օճառով մաքրութիւնը չմոռնալ, պահելու վրանին մէջ ուտեստեղէնի նիւթ չպահել և քիչ ուտել խրատելի է, վերջապէս՝ ընդհանուր մաքրութեան փնտմք տալիս խիստ կարեւոր է։

Պէտքարանները բանակումի վայրէն գոնէ 150 մէթր հեռու հաստատուած պէտք է ըլլան, կրնանք կատուներէն օրինակ առնելով ամէն անգամ թարմ հող գործածել, բանակումի վերջանալուն փոքր բոլորովին գոցել, ըթէ բանակումը երկարատեւ պիտի ըլլայ, փոսերը կ'ունենան 1 մէթրէն աւելի խորութիւն։ շուրջը բնական միջոցներով ծածկել, զբաղուած թէ ազատ ցոյց տուող նշաններ կարելի է շինել, Իսուար պիտի չլլայ եթէ խուրին էջ կայ բրիչի և ձեռագրհետի մասնագիտութիւն ունեցող սկաւառներ, Ամէն օր փոսին մէջ եթէ չոր խոտ այրուի, մուսին ձգած թեթեւ հոտը պիտի արգիւէ ճանձերուն հոս հաւաքուիլը։

ՄՈՎ.—Մոզի լողանքի ժամերը անշուշտ կանխաւ հաստատուած են։ Տաք օրերու կարելի է մինչեւ երկու անգամ ընել, բայց 6 ժամ միջոցով և ծովին մէջ

մնալ քառօրէ մը կամ 20 վայրկեան։ Տղաք ջուրին մէջ կը մասն մինչեւ որ ձանձրանան, այդ նշան է թէ չափը արդէն անցած է. ոճանք շուտով դողալ կ'սկսին ջուրին մէջ, ասոնք պէտք է ելլեն ու հագուին, մարմինը երբ թաց է շուտով կը կորոնցնէ իր քերմութիւնը, յաճախ ծովէն յետոյ խոնաւ մարմնով պտտելու սովորութիւն կ'ունենան տղաք ինչոր անհաճոյ հետեւանք կրնայ ունենալ, Մոզի ժամէն յետոյ վրաններու քնութիւնը նըշմարել պիտի տայ բանակումի պետին՝ բացակաները և տակաւին ծովը մնացողները։

Լողալ չգիտցողներու համար մասնաւոր ժամեր պէտք է որոշել և մասնաւոր ուշադրութեան ու խնամքի առարկայ ընել։ Տղոց մէկ ուրիշ սովորութիւնն է ծով խոնելուն պէս խաղի սկսել, բայց պէտք է զգացընել իրենց թէ լողալ չգիտնալով չեն կրնար գործադրել իրենց դաւանանքին չորրորդ հատուածը, վասն զի չպիտի լրան խեղդուող մէկը ազատել երբ առիթը ներկայանայ, ըսէք նաև թէ գեղեցիկ խաղեր կարելի է խաղալ միայն լողալ սորվելէ վերջը, Եթէ գտնուի սկաւառ մը որ ջուրէն սարսափող է ամէնէն գէշ բանն է դինք միւսներուն հետ ձգել կամ եղերքէն հեռանալ, չուզած ատեն զինք ջուրին մէջ հրել, յաջորդ անգամ հանուելու իսկ պիտի վախնայ. այսպիսի տղաքը առաջնորդը առանձին առնելու է, բոլորովին առանձին, համոզէ զինք թէ ամէն լուրջորդ նոյն վախը ունեցած է սկիզբը, թէ լողալը շատ բնական բան է, օգնեցէք իրեն աստիճանաբար վարժուելու ջուրին հետ, վերջապէս պիտի յաջողի։

ԲԱՆԱԿՈՒՄԻ ՕՐԷՆՔՆԵՐ.—Բանակումի համար լաւագոյն օրէնքը դաւանանքին գործադրութիւնն է,

բայց հանգիստ և կանոնաւոր արեւելիկերայ մը ապահովելու համար լաւ է մի քանի տարբեր օրէնքներ հաստատել. այս վերջիններէն ամենէն կարեւորներէն է բանակաւայրին տիրաջմէն բանակելու հրաման առել որ յաճախ կարեւորութիւն չի տրուիր, — վերադարձին շքանորհակալութիւն յայտնել. Թաւերուն ձեռք չտալ, ցանկերը չխանգարել, այլ նորոգել եթէ հարկ է. վերադարձին բանակումի հետքերը անյայտացնել և գետինը ձգել խիստ մաքուր վիճակի մէջ:

Յաճախ կը գտնուին սկառուներ որոնց սովորութիւնն է պառկած ատեն շատախօսել, այս մասին երբ վերջնա կը խօսէի առաջնորդի մը հետ՝ կը հարցնէր ինձ թէ կարելի էր այդ արգելել առաջին իրիկուննիսկ, — անշուշտ թէ կարելի է, սկառուներ որ յաճախ կը բանակին, բանակումի փորձաւորութիւն ունին շուտով պիտի քննան՝ խօսողները պիտի պատժուին և իրապէս պէտք է պատժուին, ամենաշինջ ազմուկն իսկ խտուրթեան ենթակայ պիտի ըլլայ. երբ ատենն թէ լըջօրէն լուսութիւն կը պահանջուի բանակումին մէջ. հին սկառուներու օրինակին հետեւելով իսկոյն պիտի քննան. ասկէ զատ գիտեցէք թէ հանգիստ ու լաւ ծածկուած են:

Բանակումի տեսրակէն էջ մը.

	Օր	ՊԱՇՏՕՆԵՆԵՐ	ԽՄԲ.	ՀՐԱՆԱՆԳՆԵՐԸ
Առաւօտ	—	—	—	—
Կեսօր	—	—	—	—
Իրիկուն	—	—	—	—
Գիշեր	—	—	—	—

ԴԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆ

Ինչ որ հաճելի էր

Ինչ որ անհաճոյ էր

ՕՐՈՒԱՆ ՄԸ ՅԱՏԱԳԻՐ

Զարկում,	Ժամ
Անձնակաւ ու անկողիններու մաքրութիւն,	7
Մարզակ, իւրաքանչիւր խմբակ առանձին, անտառ գիտակաւ եւ իջ մ'այ շուտակաւ. — Վրաններու կարգ կանոն ու բանակումի մաքրութիւն:	7.50
Ընդհ. հաւաքում inspection parade. — Իրօշակի յարգակն	8
Նախաճաշ.	
Սկառուական զանազան զբաղումներ:	8 15
Ճաշ. —	12 30
Հանգիստ. (ոչ մեկ շտաբում բանակումի մէջ) միկնի	1 30
Սկառուական մեծ կարգ.	1 30
Քիչ յետոյ ազատ.	5
Ճաշ. — Թեքել խաղեր:	7.30 — 8
Ընդհ. հաւաքում բանակումի կրակին շուրջ:	9
Քուկի պատրաստութիւն:	10
Լոյսերը մարտ:	10. 0

Եթէ կ'ուզուի կարգապահութիւն՝ այսպիսի տեսրակի մը գործութիւնը փափագելի է. Այս տեսրակը բանակումի պետն կը վերաբերի. Բանակումի պետին պաշտօնն է վարել բովանդակ բանակումը՝ հրահանգները խմբակներէն առնելով, իւրաքանչիւր բանակումի համար ընտրել տարբեր բանակումի պետ մը. ասիկա առիթ մը կ'ըլլայ իրենց համար առաջնորդելու փորձառութիւնը շահելու:

Բանակումը երբ կատարուի խմբակներու դրութեան վրայ շատ աւելի մեծ օգուտներ կ'ունենայ. խմբակները իրարմէ մտաւորապէս 100ական մէթր հեռու և բոլորն ալ խմբակներէն վրանէն հուսաւոր հեռաւորութեամբ

հաստատուած են. Օրակաւ դրազուածները իւրաքանչիւր խմբակ առանձին կը կատարէ, բայց որոշ ժամերու բոլորն ալ կ'աւտոփոխին, ինչպէս գիշերը կրակին շուրջ, առաւօտուն դրօշակի յարգանքի, խաղերու, մրցումներու համար և այլն:

Իրաւ է թէ բանակումը այս դրութեամբ շատ աւելի շահեկան ու հաճելի կ'ըլլայ և ձեռներեցութեան շատ առիթներ կուտայ, բայց պէտք է ըսել թէ բոլորովին կը ձախողի երբ խումբը լաւ առաջնորդներ չունի. խումբի վստահութեան կորուստի առիթ կրնայ տալ, ինչ որ փափագելի չէ, որով այս դրութեան գործածութիւնը յանձնարարելի չէ խումբերէ ունաց:

Բայց, կրկին կ'ըսեմ, եթէ խմբակները վստահ է իր առաջնորդներուն վրայ և փոխադարձաբար առաջնորդները վստահ են իրենց վրայ ու իրենց տղոց վրայ, եթէ բոլորովին ապահով էք թէ այս վտանգներէն զերծ կրնայ մնալ ձեր խումբը, մի վարանիք բանակումը այս ձեւով կատարելու, եթէ յառաջադէմ ու իրական սկառուներ էք՝ մեծ հաճոյք պիտի զգաք:

ԲԱՆԱԿՈՒՄԻ ԿՐԱԿԸ. — Բանակումի կրակը բանակումին հոգին ըլլալու հանդամանքը ունի. Տաք լոյսին շուրջ սկառուները կը հաւաքուին գիշերները երգելու, հետաքրքրական պատմութիւններ լսելու և հնդիկներու ընդօրինակութեան վրայ բովանդակներ կազմելու համար. Այս կրակին շուրջ է որ կը լուծուին սկառուական անէնէն կնճառտ խնդիրները, ինչպէս եղբայրական զգացումի փոխադարձութիւն. Բանակումի կրակը սկառուին համար իրական նշանակութիւն մը ունի. ամբողջ օրուան գործունէութենէն յետոյ դաւանանքը այս եղբայրական շրջանակին մէջ շատ աւելի մեծ արժէք ունի. Բանակումի կրակը հակապատկերն է ծաշի կրակին, անոր բացման ինչպէս նաև վերջնորդութեան մի քիչ արորողութեան ձեւ տալ լաւ է:

Տղաքը հաւաքուած են կրակին շուրջ, օրը շատ հաճելի անցած է, հաւաքումէն առաջ յոգնեցուցիչ խաղեր կատարուած են ու տղաքը այժմ նստելու փափագ ունին, կրակն ալ կը փայլի, բայց այդ բաւական չէ, բան մը կը պակսի, պատմութիւնն է:

Պատմութեան պատմիչը սկառուական ծրագրին մաս պէտք է կազմէ և կը կազմէ կարծեմ. Պատմութիւնը շատ կ'ազդէ սկառուներուն մտայնութեան վրայ, բայց հարկ է որ յարմար ընթացք մը զատուած ըլլայ, երկրորդ կէտը զայն ինչպէս պատմելն է. Պատմուած պատմութիւն մը շատ աւելի կը շահագրգռէ քան թէ այն որ կը կարդացուի, և հաւատացէք թէ դժուար չէ զայն պատմելու. Մէկ կամ երկու անգամ ուշադրութեամբ կարդալով կարելի է պատմել. Անշուշտ թէ փոքր մասեր կը մոռցուին, հոգ չէ, այդ մասերը իրենց քիչ հետաքրքրական հանգամանքին համար է որ կը մոռցուին, ըստ իս լաւագոյն պատմութիւնը այս ձեւ մի քիչ համառօտուածն է:

Պատմեցէք ձեր յատուկ ձեւով, ձեր բաւերով, շուտ մի խօսեք. «Հին, հին ժամանակները...» նմանօրինակ բաւերով սկառուած պատմութիւն մը այժմերն ու ականջները պիտի բանայ. Պատմութեան վերջնորդութիւնը կանխաւ մի յայտնէք. աստիճանաբար յառաջացէք և հետաքրքրութիւնը միշտ արթուն պահեցէք. Երբ հասնիք տեղ մը ուր ձեր յիշողութեան թելը կը կորսուի, մը կմկմաք, լուեցէք. Թող միայն կրակին ճարձառիւնը լսուի, ոչ ոք անհամբերութիւն պիտի զգայ,

Խմբապետը կրակին շուրջ առանդավէպ մը կը պատմէ

ընդհակառակը բոլորն ալ աւելի պիտի հետաքրքրուին գալիք խօսքերուն: Երբ պատմութիւնը լսնայ, մի շարունակէք ենթադրութիւններ կամ վերլուծումներ ընել: Տոն վերջացուցէք ըսելով:

Էնչ այսպէս կը վերջանայ պատմութիւնս:»

Հին ԱՂՈՒՒՅՍԻ ՄԸ ՎԵՐՋԻՆ ԽՕՕԻՔԻՐԸ. — Շատեր գիտեմ արդէն, վարժ սկստուներ են կամ այնպէս կը նկատեն ինքզինքնին. այդ նկատողութեամբ է որ զանց ըրի շատ շատ բաներ, բայց շատ ըսի արդէն չըսելու համար քիչ մը ևս:

Երբ բանակումի կ'երթաք կարելի եղածին չափ քիչ աղմուկ հանեցէք ձեր ճամբուն վրայ: Աէ՞ք կարծեր թէ այդպէս աւելի լաւ կը գործադրէք դաւանանքին ճորհատուածը: Շոգենաւով շոգեկառքով երբ կը ճամբորդեն դասակարգի մը յատուկ մարդոց սովորութիւնն է է երգել, աւելի ճիշդ պոռալ կոկորդը պատուելու աստիճան, առանց խորհելու թէ ուրիշներու կրնան զլսուցաւ պատճառել, այս սովորութիւնը ունին նաև սկաուտներէ ոմանք: Անցեալները շոգենաւին մէջ գտնուեցայ անծանօթ սկաուտներու հետ, մէկու կէս ժամ որ տեւեց երթեւեկութիւնը մէկ ժամը երգելով անցուցին, երգեցին նաև ազգային երգեր, զգուցցայ դիրենք լսելէ և կ'ենթադրեմ թէ շատեր ներգուցեցան: միջոց մը մէկը իրենց դիտողութիւն մ'ալ ըրաւ ինչոր դժբախտաբար ձայները ալ աւելի բարձրացնելու պատճառ եղաւ: յայտնի էր թէ պոսոյտի կ'երթային ու այդ ուրախութիւնն էր որ չէին կրնար զսփել, լաւ, բայց ըստ իս ամէնէն մեծ ուրախութիւնը դաւանանքին լաւ գործադրելն է:

Գիւղերու շուկաներէն կարելի եղած չափով հանգարտ անցնիլ ամէն սկաուտի ջանքը պէտք է ըլլայ: Անգամ մը հանդիպեցայ բոլորովին նորընծաներէ կազմուած խումբի մը որ իրեն անծանօթ գիւղ մը ելած ըլլալով բանակումի վայր կը փնտռէր, փողոցներէն ու շուկայէն այնքան աղմկալի կերպով անցաւ որ չեմ կարծեր թէ քառորդ մը յետոյ ամբողջ գիւղին մէջ գրոտ նսէր մէկը որ տեղեակ չըլլար իրենց գալուստին, սուրիշի գործածութեանց յաճախակի կրկնութիւնները խորհիլ տուին ինձ թէ թերեւս խմբապետ և առաջնորդ չկար միատեղ. մօտեցայ ու ցաւով տեսայ թէ պետերունին արդէն առանձին 5 հոգինոց աղմուկ կը հանէր:

Այժմ ճիշդ երկու խօսք ձեզի առաջնորդներ:

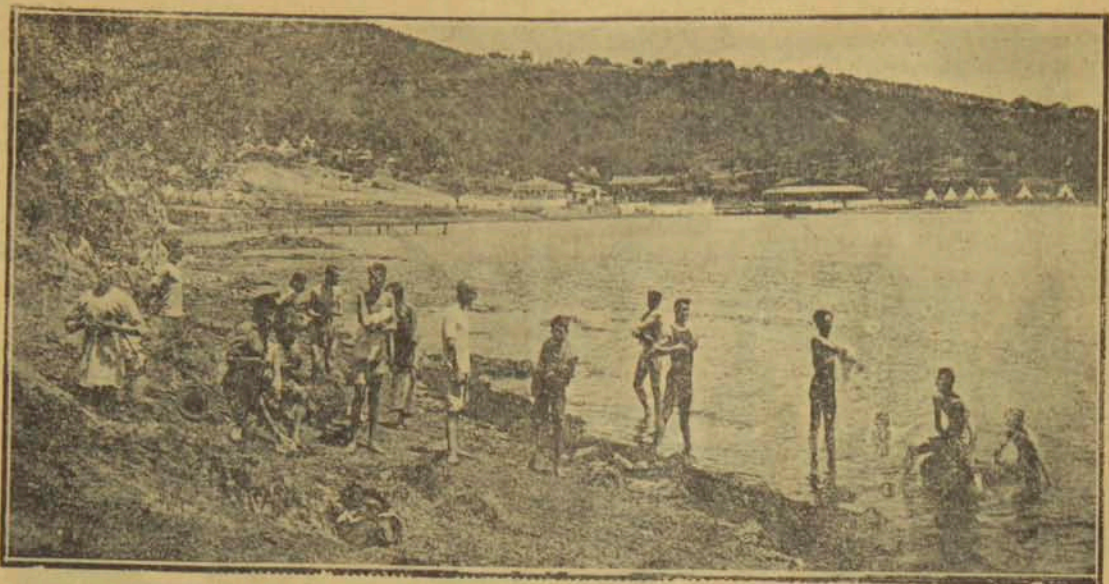
Բանակումը իսկու լուրջ բան է որուն պատրաստուած պէտք է ըլլալ: Երկրուն հետ թոյլ մի վարուիք, բայց երբեք տիրապետական մի ըլլաք, այլ միշտ տրամաբանական եղէք: Երբ կը հրամայէք նախ բացատրեցէք թէ ինչու և յետոյ պնդեցէք:

Կրնաք ձեր սկաուտներուն հետ քով քովի պառկել, միասին ճաշել, միասին խաղալ, խնդալ, և եթէ իրական առաջնորդ մըն էք պէտք եղած ատեն ձեր արժանիքին պատշաճ յարգանքը պիտի վայելէք:

Եւ դուք սկաուտներ,

Գիտցէք թէ բանակումին մէջ անտարբերներուն տեղ չկայ. միշտ յիշեցէք այս սկաուտական առակը. — «Բան մը որ պէտք է ընել ամենուն պարտքն է զայն ընել: ուրախ դուարթ եղէք»:

ԲԱՆԱԿՈՒՄԻ ԳՕՑԻՔ. — Բանակումի մէջ էք, կը յուսամ պատրաստ ամէն աշխատանքի և հաճոյքի:

Պոլսոյ հայ սկաուտները լողանքի պահուն

Կ'ենթադրեմ թէ բանակումնդ գեղջկական վայր մը հաստատած էք, քաղաքէն հեռու, թէ ջուր ունիք, ծով ունիք, շուք ունիք:

Կ'երեւակայեմ թէ բանակումին մասնակցող բոլոր սկաուտներն ալ միշտ ժպտուն և դժուարութեանց առջեւ զուարթ են. հրահանգ մը վարկենապէս և մեծ պատրաստակամութեամբ կը կատարեն ու ճշդութիւն կը դնեն իրենց ամէն գործին մէջ, կ'ենթադրեմ թէ իրենց գլուխը վերանձն առաջնորդներ կան որոնք նախ և առաջ իրենց խմբակին՝ իսկ յետոյ ինքզինքներնուն համար կը մտահոգուին. սկաուտներուն հանգիստին, վերանի կարգ կանոնին, ընդհ. մաքրո թեան մասին միշտ կը խորհին, խմբապետին հրահանգներուն նկատմամբ խիստ ճշդապահ են. իրենց տղոց հետ միշտ քաջալերական զուարթ ու եռանդուն են:

Կը յուսամ նաև թէ փորձառու բանակումի պետ մը ունիք և ան՝ նորութեանց անհատնում պաշարներ ունի: Կը յուսամ վերջապէս թէ երեւակայութեան տէր խմբապետ մ'ունիք, զօրաւոր երեւակայութիւն մը զորս կարող է նաև փոխանցել իր սկաուտներուն:

Այժմ թոյլատրեցէք ինձ հարցնել. բանակում չգացած մտահոգուեց մ'ը ձեր անձնական մաքրութեամբը. տարօրինակ հարցում է աս արդարեւ բայց ոչ անհիմն: Որանք կ'ըսեն. երբ բանակում երթանք հոն ծով կը մտնենք ու կը մաքրուինք Սիւալ գաղափար է այդպէս: Գաղ ջուրը չմաքրեր, ի հարկ է թէ աղտը կը հտնէ, բայց այդ բաւական չէ. չկրնար թափանցել ձեր մորթին ծակտիկներուն մէջ ու բանալ զանոնք մորթը իր աւելորդ և թունաւոր արտադրութիւնները դուրս նետել կ'ուզէ, քրտինքի ձեւին տակ, ինչ որ չկրնար ընել երբ մորթի ծակտիկները սեղմ ու գոց ըլլան ուրիշ արեան թունաւորում յառաջ կուգայ:

Տաք ջուրի և օճառոտ լողանքն է որ միայն կը մաքրէ մարմինը պէտք եղածին պէս, բոլոր ծակտիքները բանալով. այս տեսակ լողանքներ անհրաժեշտ են առողջութեան համար, և պարտաւորիք պէտք է ըլլան ամէն սկաուտի մասնաւորապէս բանակումէն առաջ որովհետեւ մորթը իր ալ աւելի, կարեւոր շնչառութեան դերը ազատորէն կատարել պիտի ուզէ անտառին առողջ մթնոլորտին մէջ:

ԲԱՆԱԿՈՒՄԻ ՍՆՈՒՆԴ.— Զգուշանալու է ճաշերու միջեւ երկար միջոց թողել. մասնաւորապէս առաւօտները մարդոս ֆիզիքական դիմացկունութիւնը իր մեծնատկար կէտին մէջ կ'ըլլայ. նկատելով թէ գիշերուան ճաշը կանուխէն առնուած է առաւօտուն զարթնումէն անմիջապէս վերջ թեթեւ սնունդ մը առնել խիստ կարեւոր է, ինչպէս զոր օրինակ շօքօլա և պիստիկ. նախաճաշը կրնայ այն ժամանակ մէկուկէս կամ երկու ժամ վերջը յաջորդել:

Յորեկուան ճաշը ուսումնասիրութեան արժանի է, միս, կարագ, հաւկիթ, պանիրի դասակարգի ուտեստներէնները պարունակած ֆիսիական բաղադրութիւնները մտային և մկանային հիւսուածքները նորոգելու կը ծառայեն, որով անհրաժեշտ սնունդ մը կը նկատուին ըլլալ ամէն տարիքի աշխատող մարդոց, և մասնաւորապէս տղայոց համար, որովհետեւ օրական կեանքի յոգնութիւնը դարձանելէ զատ պիտի շինեն նաև նոր մը կաններ:

Թեւեւ միտը բանակումներու մէջ սուղ ուտելիք մը կրնայ նկատուիլ, բայց Լոնտոնի հին S.M.ներէն միայն վերջերս ըրած թելադրութեանց համաձայն, կարելի է միայն սուղը գնել, եփել բանջարեղէնի մը, գետնախնձորի հետ ու մեր փնտուած սննդաբար տարրերը առատօրէն գտնել կազմուած այս տեսակ ապուրին մէջ. շատ պարզ և դիւրին միջոց մըն է և կրնայ ըլլալ բանակումի դիւստոր կերակուրներէն մին:

Աճուածի մէջ գտնուող տարիքներու համար, անհրաժեշտ և առաջինին լրացուցիչ սնունդ կայ նաև թարմ կաթ, թարմ բանջարեղէն, պտուղներու և վերջապէս հողային ամէն բնական արտադրութեանց մէջ. կարելի եղածին չափ պէտք չէ գործածել սոյն նիւթերը խտացած կամ conserveի վիճակին մէջ, որովհետեւ այդ ձեւին տակ իրենց սննդաբար տարրերը մասամբ կամ բոլորովին կորսնցուցած կ'ըլլան:

Երբ մարմինը արտակարգ գործունէութեան մը կամ մթնոլորտային խիստ փառութեան պատճառով կորսնցուցած է իր ջերմութիւնը, պատշաճ կերակուրները այդ պարագային շաքարեղէն և բրինձն են, վասնզի այս նիւթերը կրնան մեծ energie տալ, նուազագոյն ջերմութիւն յառաջ բերելով:

Սխալ գաղափար է թէ [պէտք է շատ ուտել երբ մարմինը յոգնած է. վասնզի արիւնը մկաններուն] հիւս ուածքը նորոգելու զբաղած ըլլալով չկրնար նոյն ժամանակ իր մարտդական դերը կատարել:

Նոյն նկատողութիւններով ճաշերէ յետոյ զօրաւոր աշխատութիւնները առնուազն 1 1/2 ժամ վերջ պէտք է սկսին:

Յարժար է գիշերուան ճաշը կանոխէն ընել բայց ոչ այնքան որ մինչեւ քունին ժամը կրկին աւօթեցնելու աւիտ տայ. նոյնիսկ փոքր անօթութիւն մը անքու. նութիւն կրնայ պատճառել:

Ուրեմն, եթէ կ'ուզուի, բանակուէն առողջ ու ուժով վերադառնալ, ի մէջ այլ բաներու պէտք է լրջօրէն խորհիլ նաև հոն աւնուելիք սնունդին ձեւին, տեսակին, քանակութեան մասին, և պարագաներու պահանջութիւն համաձայն, այս կամ այն տեսակ սնունդներու համեմատական պատշաճութիւնները նկատի կարելալ առնել:

ԱՐԱՅ ՏՕՒԻՆԵԱՆ
Սկսուած Խմբագրութեան 2/1

1. ՕԴԻ ՆԱԽԱՆՈՒՇԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

Օդ	Երկիցք	Ամպիւր	Հոփեր	Անասուններ
Գեղեթիկ . . .	Վառ կապոյտ, վարգա գոյն արեւամուտի տեւ, բաց մոխրագոյն առաւօտեան, թեթեւ մշուշ, փայլուն աստղեր	Թեթեւ եւ բարձր ճերմակ գոյն, անորոշ թողորաներ, թափանցիկ	Հիւսիսէն եւ կամ Արեւելքէն Մեղմ	Երիծեռնակները շատ բարձրէն կը թռչին ձը պուռները կը ճռուողեն, Գորտերը ջուրերուն խորերը կը մնան:
Անջրեի . . .	Առաւօտեան կարմիր խիտ եւ բարձր մշուշ, Երեկոյեան դեղին, կաթնագոյն աստղեր, Լուսնի բոլորտիքը պսակ:	Մեծ եւ սեւ ամպեր, Միօրինակ խումբեր հորիզոնէն բարձրացող:	Արեւմուտքէն եւ կամ հարաւ-արեւմուտքէն:	Երիծեռնակները հողին մօտէն կը թռչին, Թռչունները կը պոռան, իրարանցում կ'ունենան գորտերը ջուրին երեսը կ'ելլեն եւ կը կռկռան:
Հով . . .	Սեւ կապոյտ եւ կամ նարնջագոյն:	Ծանր եւ լուր կազմուած:	Անկանոն, կարճ եւ ուժգին փչումներ, փոթորիկին սկզբնաւորութենէն մէկ քանի ժամ առաջ:	Արածող անասունները կը հաւաքուին, պատու պարուած անկիւններու մէջ:
Փոփոթեւի . . .	Գարմրագոյն եւ ոսկեգոյն գօտիներ, արեւամուտի ատեն:	Ամպերու նեղ եւ պայծառ խումբեր, Փոքրիկ եւ բոլորակ ամպերով ծածկուած երկինք:	Հովի յանկարծական փոփոխութիւններ:	Անասուններու իրարանցում եւ ջղայնատութիւն:

2. ԱՌԱՍՆԻՆ ՏԱՂԸ

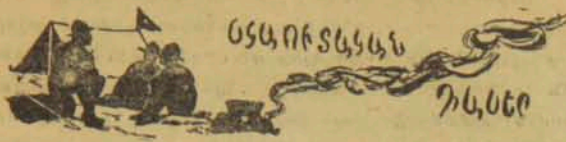
Ինչպէս սկսուտութեան մէջ, նոյնպէս ալ դուրսը, առասանը ընդհանրական դեր մը կը խաղայ. Առասանին կարեւորութիւնը ցոյց տալու համար միայն կը բաւէ մէկ հին թափառաշրջիկի մը գովեստը արձանագրել, ոչ մեր ամէնուս առջեւը պատմեց.

«Բարեկամներս, առասանը ինձի հացի չափ կարեւոր է! Գապած առասանը՝ իմ հագուստներս փոխադրող պայտուսակն է, պրկուածը այն պահարանն է որուն վրայ ճերմակեղէնները կը փռնուին, Ան՝ զխարկը զլիսու վրայ բռնող ժապաւէնն է, շապիկիս օձիքը զոցող փողկապն է, տաքատս բռնող գօտին է, Հագուստներուս կոծակներուն եւ իմ կօշիկիս կապիչներուն տեղը կը զբաւէ. եթէ պատահմամբ կարենամ կօշիկ մը ունենալ!

Որսորդութեան զենքս է, անոր շնորհիւ ճագարները որոգայթը կը ձգեմ եւ հրաշալի ձկնորսութիւններ կ'ընեմ:

Առասանը կը կազմէ իմ խոտէ եւ կամ տերեւէ կազմուած գիւղային տնակներուս, տանիքին անկիւնները. Գը ծառայէ իբր դուռ քարայրներու եւ ապառաժային խողովներու, այսպէսով տանս պէս ապահով վայր մը ըլլալս կը զգամ. Անոր շնորհիւ ամանս հորերուն խորը կ'իջեցնեմ եւ թարմ ջուրեր կը խմեմ. Երիտասարդ չունեցած պարագայիս, ծխափողիս մէջ դնելով զայն իբր ձը-խախտ կը ծխեմ ձանձրոյթս փարատելու համար. Երբ անօթութիւն զգամ փոքր սեղմելու համար առասանը կը գործածեմ. Անով ես իմ ճակատագիրիս տէրն եմ. Ե՞րբ որ միշտ չուան մը ունիմ ինքզինքս կախելու համար! Առասանը թափառաշրջիկին անբաժանելի բարեկամը եւ անհրաժեշտ ընկերն է:»

Թարգմ ԾՇԻՆ Ս. ՔԻԻՉԻԻՔԵԱՆ
2/1 Խուրթ

ԽՄԲԱՊԵՏՆԵՐՈՒՆ

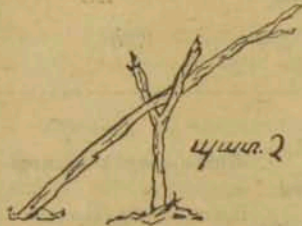
Գ. Դ Ա Ս Ա Խ Օ Ս Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Գ. Դասախօսութեան օտուցակութիւնը

Յիցերով ալ կրնանք ճամբու մը ուղղութիւնը ցոյց տալ: Այսպէս ճամբուն վրայ դրուած նետի ձեւով ճիւղ մը (պատ. 1) ցոյց կու տայ ճամբուն ուղղութիւնը: Եւ կամ (պատ. 2) ին մէջ երեւցածին պէս նշան մը դնել, որուն եր-

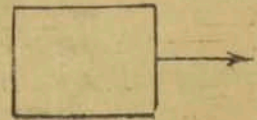
պատ. 1

պատ. 2

պատ. 3

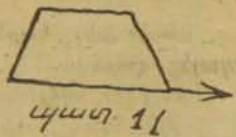
Պատ. 6

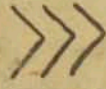
պատ. 4

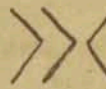
պատ. 5

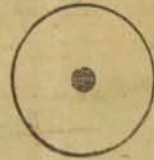
պատ. 11

պատ. 12

պատ. 13

Պատ. 7

կար ճիւղը ճամբուն ուղղութիւնը ցոյց կու տայ:

Ընդհանրապէս որսորդներուն և անտառի պահապաններուն կողմէ գործածական նշան մըն է հետեւեալը. թուփէ մը ճիւղ մը կը կտորեն և առանց մայր ճիւղէն զատելու վար կը կախեն զայն: (պատ. 3): Ընդդէմ դէպի որ կողմը որ ծռած է, այն կողմէն պէտք է յառաջանայ:

Խոտերով ճամբայ ցոյց տալու համար գետնի վրայ գտնուած խոտերը իրարու քով բերելով խուրձ մը կը ձեւացնենք առանց արմատախիլ ընելու, յետոյ այդ խուրձին ծայրին մօտ ինքնիրմով կապ մը կը ձեւացնենք: Կապէն վեր գտնուող մասը դէպի որ կողմը որ ծռենք, այն կողմն է հետեւելի ճամբան: (պատ. 4)

Ծառերու բունին վրայ ևս կարելի է փորագրելով նշաններ ձեւացնել: Այսպէս կեղեւին վրայ իլաձեւ փորուածք մը կը նշանակէ հետե-

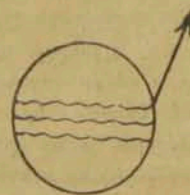
ւելի ճամբայ: Այդ փորուածքին աջ կողմը աւելի փոքր փորուածք մը կը նշանակէ թէ պէտք է դէպի աջ դառնալ (պատ. 5): Իսկ ձախ կողմը եթէ ըլլայ այդ փոքր ճեղքը, դէպի ձախ դառնալ պէտք է:

Կարելի է նաև մօտի այրուքէնով, այսինքն կէտերով և գիծերով գրել զանազան նշանները:

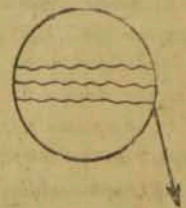
Քրտակուտի մը որուն մէկ կողմէն նետ մը երկարած է (պատ. 6), կը նշանակէ թէ նետին ուղղութեամբ երեք քայլ հեռու նամակ մը պահուած է: Նամակին հեռաւորութիւնը երեք քայլէն աւելի կամ պակաս ըլլալու պարագային պէտք է քայլերու թիւը թուանշանով նշանակել քառակուսին մէջը:

Շրջանակ մը, մէջտեղը կէտով կը նշանա-

կէ թէ խուրձին մէկը հեռացած է (պատ. 7): Մէջը երեք զուգահեռական ալեձեւ գծերով շրջանակ մը ջուրի գոյութիւնը կը ծանուցանէ: Եթէ ալեձեւ գծերուն ամէնէն վերինին աջ ծայրէն (պատ. 8), կամ ամէնէն վարինին ձախ ծայրէն երկարած է նետ մը, կը նշանակէ թէ նետին ուղղութեամբ մօտը ջուր կայ: Իսկ եթէ վարի գծին ալ ծայրէն կամ վերինին ձախ ծայրէն երկարած է նետը, կը նշանակէ թէ նետին ուղղութեամբ հեռու տեղ մը ջուր կայ: (պատ. 9)

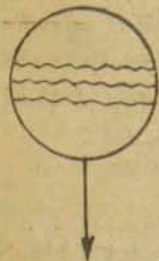

Պատ. 8

Պատ. 9

Իսկ յրջանակին երեք արեձեւ գծերուն ուղ-
ղաձիգ կերպով տրուած նետ մը կը նշանակէ
քննուած և անջնաս ըլլալը
հաստատուած ջուր: (պատ. 10)

Պատ. 10

Տրապէզ մը մէկ կողմէն
նետով կը նշանակէ թէ նետին
ուղղութեամբ բանակատեղի կայ
(պատ. 11):

Մրեք իրարու զուգահեռա-
կան անկիւնաձեւեր (պատ. 12)
կը նշանակէ հանդարտութիւն:

Իսկ երկու զուգահեռական և
մէկ հակառակ կողմ դարձած անկիւնաձեւեր
կը նշանակեն վտանգ: (պատ. 13)

Հետախուզական նշաններ դնելու միջոցին,
նիւթերու չգոյութեան առջեւ ճարպիկ սկառու
մը բնաւ չի շուարիր և ու է կերպով կը ջա-
նայ բան մը հնարել նշաններ դնելու համար:

Բնութեան մէջ գտնուող ամէն նիւթ նպա-
տակայարմար է նշաններ դնելու համար: Կը
բաւ է որ զանոնք գործածող սկառուը ըստ
վարժ և անոնց զետեղման համար ընտրէ ու-
շաղրութիւն գրաւող տեղ մը, միշտ ճամբուն
աջ կողմը:

(Շարունակելի)

Ք Ճ.ՊՏՈՒՆԻ

ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐՈՒՆ

Ամերիկեան նպաստամատոյցի կազմակեր-
պած, որբանոցներու երկսեռ ուսուցիչներու
յատուկ ամառնային դասախօսութեան 18 յու-
լիսի դասախօսութեան մէջ, Մր. Հէնրի Րիկզ
ստանձնած է որբերու դաստիարակութեան
մեթոտի ուսուցումը: Յարգելի դասախօսին
կարծիքով դաստիարակութեան լաւագոյն եղա-
նակը կը կայանայ տղոց սկառուսական ոգով տր-
ուելիք կրթութեան մէջ: Գլխաւորաբար տղոց տալ
դրական և գործնական դաստիարակութիւն,
ինչ որ կատարելապէս կը պարո նակէ իր մէջ
սկառուտական կրթութիւնը: Եւ սկառուտներու
օրինագիրքը բանալով մի առ մի թուած է երդ-
ման բանաձեւը որով՝ սկառուտ պատանին յանձն
կ'առնէ կատարել իր պարտականութիւնները
հանդէպ Աստուծոյ և հայրենիքին, ինչպէս և
միշտ ուրիշին օգնելու և իր դաւանանքին հպա-
տակելու պատրաստակամութիւնը:

Թուած է նաև դաւանանքին մաս կազմող
12 յօդուածներէն իւրաքանչիւրը որոնց ամէն

մէկը կը յատկանշեն լաւագոյն առաքելութիւն-
ներ և որոնց ամբողջութիւնը կը ներկայացնեն
իտէպլ պատանին:

Սակայն մեր կարգ մը կրթական վարիչները
դեռ ևս չեն ուզեր ըմբռնել այս ճշմարտու-
թիւնը և այս շարժումին կը նային թեթեւօրէն՝
առանց անոր խորը թափանցելու և շատ շատ
զայն կը նկատեն արտաքին փայլ մը:

ՄԱՐԶԱՇԽԱՐՀ

ՏԷՄՍԷ-ԳՈՐԲՈՆԹԻԷ ԿՈՓՈՄՈՐՏՐ

Ճրտի Սիթիի (Ամերիկա) մէջ Յուլիս 2ին
տեղի ունեցաւ, երկար ատենէ ի վեր սպասուած
կոփաւարտի մրցումը աշխարհի յաղթականի
դաիլին խշուռ հաւար:

Ինչպէս մեր նախորդ քիւով նախատեսուած էր
մեր աշխատակիցը Պ. Քեշիշեան, մրցումը վերջա-
ցաւ ի նպաստ Տիւսիյին:

Մրցումը սկսաւ ժամը 3.17 ին: Չորրորդ
բաւուցիին Տիւսի խոյսցաւ իր հակառակորդին
վրայ, աջ եւ ձախ հարուածներով վերջնականապէս
սապալեց զայն:

Մրցումը տեւեց 14 վայրկեան
Տիւսի հրշակուեցաւ կոուչաւարտի աշխարհի
ժամբօնը:

Յաջորդով յասուկ գրութիւնով մը կ'անդրա-
դառնանք սոյն մրցումին:

ՖՈՒԴՊՈԼ

Մերսին, Յուլիս 1921

Ճիջրուայի դաշտին մէջ տեղի ունեցաւ Լ. Բ. Ը.
Միութեան սկառուտներու և Յրանսական զինուորական
խուճրերու միջեւ մրցում մը:

Սկառուտները յաղթական 4 ԿՈՒՈՎ 1ի ԴԷՄ.

6 Յուլիս 921

Յրանսական զինուորական Խուճր հրաւերին վրայ,
երկրորդ մրցում մը տեղի ունեցաւ վերոյիշեալ դաշտ
մէջ:

Սկառուտական Խուճրը յաղթական 5 ԿՈՒՈՎ 0ի
ԴԷՄ.

Երկու խաղերու դատաւորը Սկառուտներու Պեռ Պ.
Համազասպ Փանոսեանն էր, կը շնորհակտեմք զինքը որ
իր անդու ջանքերով հասցուցած է օրինակելի և կար-
գապահ Ֆուդպօլի խուճրը, նմանապէս մեր փոքրիկնե-
րը որոնք հանդիսատեսներու և Ֆրանսացիներու ծափե-
րը խնայելով ամբողջ խաղի տեւողութեան:

ԴԻՏՈՂ

ՄԻՋՈՐԲԱՆՈՑԱՅԻՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆ ՄՐՅՈՒՄՆԵՐԸ

Յուլիս 10ի կիրակին՝ Պոսոյ հայ որբերուն համար տօնի օր մը եղաւ, անոնք այդ քան գուրգուրանքի, այդ քան մօտէն հիացումի առարկայ երբեք չէին դարձած: Գուլէի կեդրոր բանոցի դաշտը լիցուն էր հոծ բազմութիւնով մը:

Հանդէսին կը նախագահէր Պատրիարքը, իր քով ունենալով Բողոքականներու ազգապետը՝ փրօֆ. Պէզճեանը: Ներկաներուն մէջ կային ազգային երեսփոխաններ, մամուլի ներկայացուցիչներ, իտալական ոստիկանութենէն ներկայացուցիչ մը, Հ. Մ. Ը. Մ. ի կեդրոնի և մասնաճիւղերու անդամներուն մեծ մասը, ամերիկեան Նպաստամատոյցէն ներկայացուցիչներ, որոնք մեծ հետաքրքրութեամբ և համակրանքով հետեւեցան խաղերուն և թերևս մեզի հետ հպարտացան որ ամերիկեան ազնիւ ազգին օժանդակութեամբն է որ այսպիսի տառապած ցեղի մը կորիւնները իրենց ֆիզիքական յատկութիւններովը ապագայ վերաշինող ոյժի մը յոյսը կ'արժարծեն:

Ամերիկ. նպաստամատոյցին կողմէ մրցման զանազան երեւոյթներուն սիներման առնուեցաւ, որուն ժապաւէնը ինամատարութեան կողմէ գնուելով, հարկ եղած ատեն պիտի ցուցադրուի: Հաւանական է որ Ամերիկա ևս զրկուի որպէսզի հայ փոքրիկներուն օգնող 20 միլիոն ժողովուրդը տեսնէ թէ ապրելու ինչ յոյսեր զրուած են անոնց սրտին մէջ:

Հանդէսը բացուեցաւ արիքներու և սկառաւներու տողանցքով, Առնալուտ Գիւղի, Էսայեանի, Գարակէօզեանի, Եէտի Գուլէի, Կեդրոնականի, Պէլլերպէյի, Մաքրիգիւղի Արմաշի պատկանող 83 մարզիկներ և 400ի մօտ սկառաւներ չափազանց կանոնաւոր տողանցք մը ըրին, ուրկէ վերջ ոչսկառաւ փոքրիկներն ալ մերկ ոտքերով տողանցք մը ըրին, և որտաւնդոտ ծափեր խլեցին հանդիսականներէն:

Անմիջապէս յետոյ բուն մրցումները սկսան, որոնց կը հսկէին Հ. Մ. Ը. Մ. ի կեդր. վարչութեան անդամները և մասնաճիւղերու մարզական ներկայացուցիչները: Ներկայ էր նաև Բօպէրթ Գօլճի մարմնամարզի ուսուցիչ Պ. Փրիլըրտ ինչպէս նաև Ե. Բ. Ը. ի երկու ներկայացուցիչները՝ Պ. Պ Սթէվընս և Վան Պօմէլ:

Մրցումներուն մասնակցեցան Արնաւուտ գիւղ, Բերայ (Էսայեան) Գարակէօզեան, Ետիգուլէ, Կեդրոնական (Գուլէի), Պէլլերպէյ, Մաք-

րիգիւղ (Պլզազեան) Արմաշ-Գիւղատնտեսական Որբանոցները:

ԵՆՆՕԹ.— Աւեկն մրցորդի ակունիկն առաջը իր ոտքանոցին սկզբնաստոր կը դնեն՝ այսպիսի է— Եսիգուլէ, Մ— Մաքրիգիւղ, Ա— Արնաւուտ գիւղ, Բ— Բերայ (Էսայեան) Գ— Գարակէօզեան, Պ— Պիլլերպէյ, Կ— Կեդրոնական (Գուլէի):

ՄԵՄԵՐՈՒ ՄՐՅՈՒՄՆԵՐԸ

100 մէքր վագր — Ա. Թորոս Պալեան (Ե), Բ. Ներսէս Մանուկեան (Կ), Գ. Ենոք Գազանճեան (Մ) ժամ՝ 12 1/5 երկվ. (ճիշդ մրցանիշը):

Բարձրութիւն ցակեղ — (Ուժ առած). — Ա. Յարութիւն Շարիկեան (Բ), Յակոբ Առաքելեան (Կ), Գ. Գէորգ Քաջազունի (Մ), Բարձրութիւն՝ 1,35 մէթր, որով 3 սանթիմէթրով չը կտորէ նախորդ մրցանիշը:

400 մէքր վագր. — Ա. Ներսէս Մանուկեան (Կ), Բ. Սերովբէ Կարապետեան (Բ), Գ. Սարգիս Բէշեան (Պ), ժամանակ՝ 1 վայրկ 5 1/5 երկվ. (ճիշտ մրցանիշը):

Կ'ցած երկայնութիւն ցակեղ — Ա. Երեմիա Նարեկեան (Բ), Բ. Արմէրակ Խրիմեան (Պ), Գ. Մովսէս Շուրիկեան (Գ), Հեռաւորութիւն՝ 2,45, որով 18 սանթիմէթրով կը կտորէ նախորդ մրցանիշը:

200 մէքր վագր. Ա. Թորոս Պալեան (Ե), Բ. Ներսէս Մանուկեան (Կ), Գ. Ենոք Գազանճեան (Մ), ժամ. 27 1/5 երկվ.:

Երկայնութիւն ցակեղ Ա. Անդրանիկ Քէօթէնէճեան (Բ), Բ. Միգրտիլ Տէմիրճեան (Պ), մնացեալ մրցորդները օրենքին հակառակ շարժած ըլլալով կարելի չեղաւ Գ ը որոշել, 5,25 մէթր:

800 մէքր վագր — Ա. Կարապետ Քիւփէլեան (Կ), Բ. Նաթանիէլ Անուշեան (Բ), Գ. Խաչիկ Վարդանեան (Մ), ժամ 2 վայրկ. 28 1/5 երկվ. (3 չորս հինգերորդ երկվայրանով նախորդ մրցանիշը կտրած):

Երկար ևեւիչ 7,250 խլո — Ա. Անդրանիկ Քէօթէնէճեան (Բ), Բ. Գարեգին Գարաքէճեան (Պ), Գ. Յովհաննէս Սօլաքեան (Մ), Հեռաւորութիւն՝ 7,80 մէթր:

Երեք խալլ ցակեղ. — Ա. Անդրանիկ Քէօթէնէճեան (Բ), Բ. Յովհաննէս Սօլաքեան (Մ), Գ. Խաչիկ Սերովբէան (Ե), Հեռաւորութիւն՝ 11,05 մէթր (1 մէթր 15 սանթիմէթրով նախորդ մրցանիշը կտրած):

2ոդով ցակեղ. Ա. Առաքել Սողոմոնեան (Բ), Բ. Հմայեակ Նալպանտեան (Արմաշ), Գ. Միհրան Փալանճեան (Կ), Բարձրութիւն՝ 2,23 մէթր նախորդ մրցանիշը 4 սանթիմէթրով կտրած. (Բ. և Գ. քուէով որոշուած է):

1500 մէքր վագր. — Ա. Կարապետ Քիւփէլեան (Կ), Բ. Գէորգ Յակոբեան (Ե), Գ. Քէշիշեան (Բ), ժ. մ' 5 վայրկ. 9 1/5 երկվ. (Նախորդ մրցանիշը 6 երեք հինգերորդ երկվայրկեանով կտրած):

Սկառաւակ ևեւիչ. — Ա. Վահէ Նարինեան (Պ), Բ. Առաքել Սողոմոնեան (Բ), Գ. Միհրան Փալանճեան (Կ), Հեռաւորութիւն՝ 21,47 մէթր (նախորդ մրցանիշը 3,47 մէթրով կտրած):

Միջոտքանոցային պատանձգութիւն — Պէլլերպէյ: Միջոտքանոցային դրօշաշաւ — Բերայ (Էսայեան) ստացաւ ինամատարութեան կողմէ այս արշաւին համար պատրաստուած մետաքսեայ դրօշակը:

ՓՈՔՐԵՐՈՒ ՄՐՅՈՒՄՆԵՐԸ

50 մկր վագ. — Ա. Սուբէն Պարոնաւազեան (Կ), Ե. Միհրան Պոյաճեան (Կ), Գ. Յարութիւն Տէմիրճեան (Ա), Ժամ՝ 71/5 երկվ. (ձեւ հիւղերորդ երկվայրեանով մրցանիշը կտարած):

100 մկր վագ. — Ա. Սուբէն Պարոնաւազեան (Կ), Ե. Նորայր Մարգարեան (Կ), Գ. Յովհաննէս Քէշիշեան (Կ), Ժամ՝ 14 2/5 մէկ հիւղերորդ երկվայրեանով նախորդ մրցանիշը կտարած):

Բարձրութիւն ցակիչ. — Ա. Պողոս Թաշճեան (Կ), Բ. Սեդրակ Թասմանեան (Բ), Գ. Կարապետ Օհանեան (Կ), Բարձրութիւն 1,18 մէթր:

200 մկր վագ. — Ա. Կարապետ Եագընտեան (Կ), Բ. Ռէթէոս Գամաշեան (Կ), Գ. Վաչէ Եկոբեան (Բ) 31 3/5 երկվ.:

Կեցած երկայնութիւն ցակիչ. — Ա. Սուբէն Պարոնեան (Կ), Բ. Յարութիւն Տէմիրճեան (Ա), Գ. Սեդրակ Թասմանեան, երկայնութիւն 2,30 մէթր:

400 մկր վագ. — Ա. Յարութիւն Տէմիրճեան (Ա), Բ. Յովհաննէս Քէշիշեան (Կ), Գ. Նորայր Մարգարեան (Բ), Ժամ 1. վայրկ. 13 1/5 երկվ.:

Պարկաշաւ. — Ա. Վաչէ Եկոբեան (Բ), Բ. Սեպուհ Սէմէրճեան (Պ), Գ. Կարապետ Օհանեան (Կ), Ժամ 34 1/5 (35 երկվայրեանով նախորդ մրցանիշը կտարած):

ՕՐՈՒԱՆ ԾԱՄԲՈՒՆՆԵՐԸ

Մեծերուն մեջ՝ Պ. Անդրանիկ Քէօթէնէճեան (Բերա (Եսայեանէն)):

Փոքերուն մեջ՝ Պ Սուբէն Պարոնաւազեան Կեդրոնական Որբանոցէն (Գուլէլի):

ԾԱՀՈՒԱԾ ԿԵՏԵՐ

Կեդրոնական (Գուլէլի) Որբանոց	49	կէտ
Բերայի (Եսայեան)	41	»
Պէլլերայէի	22	»
Եսի գուլէի	9	»
Մագրիգիլի (Պէզազեան)	7	»
Առնաւուս գիլի	6	»
Գարակեօզեան	4	»
Արմաւ-Գիլգասեանեան	2	»

ՕՐԻՆԱԿԱՆ ՄԵՏԱՅԼՆԵՐՈՒ ՏԵՍԱԿԸ

Ա. սկեզօժ, Բ. արծաթէ, Գ. պղինձէ

ԴՈՒՐՄԱՆ ԵՂԱԾ ՆՈՒԷՐՆԵՐ

Վեց հաս բելի արծաթ ժամացոյց Պ. Մարթէն Յակոբեանի կողմէ 100 մ. վագքի, բարձրութիւն ցատկելու, 400 մ. վագքի, երկաթ նետելու, ձողով ցատկելու և 1500 մէթր վագքի մէջ առաջին ելողներուն:

Ոսկեայ մետալ մր. Տիկին Պ. Յակոբեանին կողմէ, մեծերուն աչամբօնին:

Թելի ժամացոյց մր. Պ. Օ. Գարանֆիլեանի կողմէ փոքրերուն շանթիօնին:

Արծաթեայ բաժակ մր. Ամերիկեան Նպատակատոյցի Ընդհ. Տնօրէն Պ. Ճէքուիթի կողմէ՝ առաւելագոյն կէտը շահող Կեդրոնական (Գուլէլի) որբանոցին:

«Յուրպօլի խաղը» գիրքէն. Պ. Վ. Փողարեանի կողմէ՝ բոլոր առաջին ելով մրցորդներուն:

Մետաքսայ ոսկեքել դրօշակ մր. Հ. Մ. Լ. Մ. Ի Կեդրոնի կողմէ վճարուեցաւ. խնամատարութեան կողմէ գրօշարչաւի յաղթանակին համար պատրաստուած սոյն գրօշակին փոխարձէք:

Մրցանակաբաշխութիւնը կատարեց օրուան նախագահ՝ Ս. Պատրիարքը, իր ձեռքով կախելով մրցորդներու մետալները, որմէ վերջ իննամատարութեան Տնօրէն Պ. Բիւզանդ կէօղիւպէօյի քեան (աթլէթիզմի ջերմ սիրահար մը որ մինչև վերջ մրցադաշտին մէջ ուշադիր կերպով հսկեց բոլոր մրցումներուն) բոլոր մասնակցող մարմիններուն և ժողովուրդին շնորհակալութիւն յայտնեց: Գնահատելի էր Կեդր. Որբանոցի մարզանքի ուսուցիչ Պ. Գրիգոր Ճօյօյեանի յաջողութիւնը, որ չափէն աւելի աշխատանք թափած էր սոյն մրցումները կազմակերպելու համար, նոյնպէս Քնար նուագախումբի մասնակցութիւնը որ օրուան ոգեւորութեան ազդակներէն մին եղաւ:

Հանդէսը փակուեցաւ մարզիկներու և սկաւտներու հուրբաներուն մէջ:

Հ. Մ. Լ. Մ. Ի Կեդրոնի վարչութիւնը իր շնորհակալութիւնը կը յայտնէ բոլոր հանդիսականներուն պաշտօնական մարմիններու նուիրատուներուն և որոնք քաջայերբեցին սոյն մրցումները այսպէսով շնչեղով Հ. Մ. Լ. Մ. Ի ձեռնարկին կենսականութիւնը:

Վ. Ս. Փ.

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ ԹԻԻ 62

1. Արշիֆի յանձնախումբէն. — Հ. Մ. Լ. Մ. տարեկան լողալու մրցումները տեղի պիտի ունենան 31 Յուլիս 1921 կիրակի օր ժամը 10, Ճատը Պօսթան «Lord Mayors Tond» Որբանոցի մօտի ծովեզերքը:

Մրցման չափեր, 100, 200, 400, 600, 1500 մէթր ազատ լողալ և 100 մէթր կռնակի վրայ լողալ: 4x100 ակումբային մրցում (գրօշարմրցում):

Մանօք. Մրցումներուն միայն Հ. Մ. Լ. Մ. Ի անդամները կրնան մասնակցիլ Մուտքը ազատ է:

կամուրջէն Գալամբը չի չողենաւով և կամ Հայտարար
փաշայի երկաթուղիով կարելի է ճամբորդել:

2. Շուքսականի յանձնախումբին. — Մաս-
նաճիւղերը պարտին առառուելն մինչև 15 օր
որոշել իրենց շուէտականի խմբապետը որպէսզի
պատրաստ ըլլան յանձնախումբին յառաջիկայ
դասախօսութեանց հետեւելու: Այս մասին
յանձնախումբը կրկին հրահանգ պիտի տայ:

3. — Վարչական. — Միութեանս հին ծրագիր
կանոնագիր ունեցողներէն կը խնդրուի ստիպո-
ղափար մեզի դրկել մէկ կամ երկու օրինակ,
Կնիք Կեդրոնի Բարձրագրութիւն

Ն Ո Ւ Է Ր Ն Ե Ր

Շնորհակալութեամբ ստացած են. Գուլէլի
Կեդր. Որբանոցէն Հ. Մ. Ը. Մ. մասնաճիւղը:

2. հին ֆուլթայօլ, 1 օղամուղ (pompe) Կոդ-
րոնական Վարժարանի ուսանողներէն. 5 «Փոք-
պօլի գիրք» Պ. Վարազ Փողարեանէ, 6 ֆուլ-
պօլի կաշի և 2 քառուկէ օղատուրակ Բերա-
Շիշի մասնաճիւղի կողմէ. 7 հատ կտաւէ ջու-
րի աման, 1 կացին, 1 սկառուական լապտեր
Պ. Մինաս Երէցեանի միջոցաւ:

Պէլլէր Պէլի Որբանոցը եւս ստացած է 3
կտաւէ ջուրի ամաններ Պ. Մինաս Երէցեանի
միջոցաւ:

Իզմիր 28 Յունիս

«Հայ Ակադեմի» Խմբագրութեան

Ինչպէս արդէն տեղեկացուցած եմ ձեզ,
Իզմիրի և շրջակայքին մէջ այժմ գոյութիւն
ունին հետեւեալ բանակները.

- Ա. Բանակ — 40 սքառու (Իզմիր)
- Ցրդ. » — 90 » » Կեդր. Որբնց.
- Յրդ. » — 20 » (Գարաթայ)
- Կիլիկ. » — 35 » (Իզմիր — Հելլակ-
եան նորակազմ
սկառուներ)
- Դրդ. » — 35 » (Էօտէմիշ)

Կիլիկեան բանակը չի պատկանիր Իզմիր Հայ
Պօլ-սկառուներու Միութեան:

Ա. քանակ. — Յիշեալ բանակը կազմուած է
քաղաքիս բարեկեցիկ սկառուներէն լաւ
կազմակերպուած՝ ունի իր կեդրոնը ուր ա-
մէն գիշեր կը յաճախեն սկառուները. ամէն
կիրակի կը կատարէ արշաւներ Իզմիրի շրջա-

կայքը ուր սկառուները կ'ուսանին դրական
սկառուտիգը:

Ցրդ. քանակ. — Նորընտիր սքառու Մասթրո
Պր. Ե. Թորոսեան հրաժարած ըլլալով, վար-
չութեան կողմէ իր տեղը այդ պաշտօնը շա-
րունակելու հրաւիրուեցաւ Պր. Յ. Գազ-
տաղեան, Ցրդ բանակը թէև լաւ բարո-
յականով, բայց նիւթականը անցուկ վիճակ մը
կը ներկայացնէ. որբանոցի վարչութիւնը հազիւ
կարող է մատակարարել որբերու ուտելիքը.
Իսկ Կեդր. Վարչութիւնը ոչ իսկ սանդիմ մը
ունի իր մատուկին մէջ, Որբանոցի վարչութիւ-
նը որոշեց որ ասկէ վերջ որբանոցի սկառուները
կիրակի օրերը փոխանակ պտոյտի՝ եկեղեցի
տարուին. իսկ արշաւները միայն կէսօրէ վեր-
ջերը կատարեն:

Ցրդ. քանակ. — Յիշեալ բանակը խիստ ան-
ցուկ վիճակ մը ունի, 20 սկառու կայ որ ի-
րենց հին հագուստներով կը կատարեն սկառու-
թիւնը. գիւղին Հայութիւնը արդէն աշխատա-
ւոր դասակարգէն կը բազկանայ. վարչութիւնն
այ՛չի հետաքրքրուի որ աշպէս կը դատա-
պարտուի կազմալուծուի մը: Յիշեալ բանա-
կէն բարեկեցիկ 10ի չափ սկառուներով կազ-
մուեցաւ ծովային սկառուներու խմբակ մը:

2. ՅԱԲԷԹԵԱՆ

Մ. Խ. Շաւ ցաւալի է որ Իզմիրի սկառու-
թիւնը օրե օր դեպի անկում կ'երթայ եւ իր ողիկն
ու նպասակէ բոլորովին կը շնչի: Մեր քրքակի-
ցին գրութեան մէջ կան կարգ մը բառեր որոնք
ի յայտ կը բերեն ճշդին շարժման ողիկն որ խոսք
կը համեմատի մեր ըմբռնումին հետ:

Օրինակ «Բաղաճիս բարեկեցիկ Սկառուներէն»
«դեպի կազմալուծում» «Հեյալեան սկառուներ»
եւ այլն եւ այլն. դժբախտաբար Ասանայի կազմա-
կերպութիւնն եւս վարակուած է սխալ հասկացում
սկառուութիւնով մը հոն աչ կուսակցական «նա-
վանաւորութեան» վիճակը կան: Մեկն հետոյ կը
դիտենք դուրսի հայ սկառուութեան հիմունքը իր
նախափայտունն մէջ, եւ շեղումը իր նպասակին եւ
մեր սիրտը կ'արխնի: Հաւաստեցիք որ յայտ է
հերձուած ձգել սկառուութեան մէջ եւ զայն դա-
սակարգէրու բաժնեղ բարեկեցիկ, ազնաւ, միջա-
կորեաւ կուսակցական, չեղով եւ այլն:

Կը յանձնարարենք կարգաւ մեր թիւ 3 «Հայ
Սկառու»ի 47-48 կտրու մէջ բոլոր կուսակցու-
թեանց նախակները Միութեանս ուղեւ:

Հ. Մ. Ը. Մ. ր յրօրհն և կատար պիտի առնե
այս վստակը եւ պիտի աշխատի ԳՈՐԾԸ ԻՐ ՈՒՂ-
ՂԻԷՆ ՔՍԼԵՑՆԵՆ:

Վարիչ Խմբագիր	Արտօճատէր	Պատասխանատու - Տնօրէն	Տպագրութիւն
ԿԱՐՈ Պ. ՌԵՇԵՂԵԱՆ	ԳԱՌԼՕ ՇԱՀԻՆԵԱՆ	ՀՐԱՉԵԱՆ ՏԷՐ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ	Օ.Ս.ԲՁՈՒՄԱՆ